

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Лъчезар Любенов Перчеклийски
за дисертационния труд на Габриела Стойнев –
„Българските фитоними в съпоставителен южнославянски план“,
за получаване на образователната и научна степен „Доктор“
по професионално направление 2.1. *Филология*,
научна специалност *Български език*
Научен ръководител: проф. д-р Лилия Илиева

Габриела Стойнев е родена през 1990 г. в Босилеград, Сърбия. Средно образование завършва в родния си град. След това учи в Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, където придобива последователно ОКС „Бакалавър“ (спец. „Българска филология“, 2013 г.) и „Магистър“ (спец. „Българска филология“, профил „Журналистика“, 2014 г.). Отново в ЮЗУ Габриела Стойнев спечелва конкурс за редовен докторант по научната специалност „Български език“. Зачислена е към Катедрата по български език под научното ръководство на проф. д-р Лилия Илиева.

В периода на докторантурата Габриела Стойнев е участвала в три национални научни конференции и има три публикации по темата на дисертацията (едната е в съавторство с научния си ръководител). Докторантката е член на научния екип при реализацията на проекта „Гутенберговата революция и българите“ (2016 – 2020 г.), финансиран от ФНИ, с ръководител проф. Л. Илиева.

Дисертацията (с общ обем 200 с.) включва следните основни части: *Увод*: с. 4 – 28; *Първа глава* („Индоевропейските „aborigenни дървета“ и тяхното представяне в българския език“): с. 29 – 135; *Втора глава* („Характерни особености на словообразуването при фитонимите“): с. 136 – 151; *Трета глава* („Исторически пластове и културни модернизации: фитонимия“): с. 152 – 189; *Изводи*: с. 190 – 192 и *Библиография*: с. 193 – 200.

В уводната част (наред с предмета, целите и задачите на дисертацията) Габриела Стойнев представя делото на първите български събирачи на

фитоними в края на XIX век, върху което по-късно се полагат основите на българската фитолингвистика. Авторката разглежда развитието на науката за фитонимите в България, като отбелязва три етапа на проучване и стандартизиране: 1) „необходимост от преподаване на ботаническата наука в българското училище“ (представител: Михалаки Георгиев); 2) филологически точно записване на фитонимичния материал (Андрей Тошев и Димитър Матов); 3) опит за създаване на теоретична рамка (Петър Козаров, Божимир Давидов и др.).

В същинската част на дисертацията, представена в три отделни глави, Габриела Стойнев изследва названията на растения в българския език в съпоставка с останалите южнославянски езици (най-вече – със сръбския). Авторката разглежда не само съвременните облици на фитонимите, но проследява и произхода им, като дава доказателствен материал за тяхната „прародина и етногенезис“. Посочени са както имена, които са част от индоевропейското наследство, така и облици, които са заети в периода на османското владичество. Разгледано е също и словообразуването на българските фитоними, които могат да бъдат еднословни (едновербални) и съставни (поливербални). Особен акцент сред еднословните наименования е даден на суфикс *-ика* (и неговия палатализиран вариант *-ица*), чиято специфична функция е да образува имена на растения. Проследен е произходът на наставката, изнесени са примери от различни славянски езици.

Анализът в дисертационния труд се придържа към теоретичната рамка на фитолингвистиката. Комбинирането на сравнително-историческия и дескриптивния метод на изследване позволяват на авторката да разгледа фитонимите в синхрония и диахрония, а съпоставката с южнославянските езици позволява да се изведат приликите и разликите в названията на растенията.

Изводите в края са точни и се основават на представения в работата анализ. Библиографският списък включва 83 заглавия (в това число и различни справочници), повечето от които са цитирани в изследването.

Общото впечатление от дисертацията на Габриела Стойнев е добро. Темата за фитонимията е доста широка и е трудно да бъде обхваната цялостно в

рамките на един дисертационен труд. Това обаче, което авторката си е поставила като цел и задачи в увода, е изпълнено успешно. Работата в диахрония е наложила Габриела Стойнев да прави непрекъснати справки с различни видове справочници (най-вече етимологични речници на южнославянските езици и ботанически речници). В това отношение дисертантката се е справила отлично. Анализите и изводите са точни, текстът е четивен, а езикът в труда следва особеностите на научния стил. В съдържанието на дисертацията не бяха открити следи от плагиатство. Използваните в текста трудове са цитирани коректно.

Авторефератът (общо 39 стр.) отразява основните моменти от структурата и съдържанието на дисертационния труд. Приносите, които са представени в приложението (стр. 33), са действителни.

С темата на дисертацията са свързани 3 статии (едната е в съавторство), в които докторантката разглежда: 1) растенията, използвани за подправка в кухнята на Босилеградско; 2) фитонимите в славяносръбския език (в работата се прави съпоставка със съвременните книжовни норми в сръбски и български) и 3) специфичната функция на формант *-ика* за образуване на фитоними в славянските езици. И трите статии са публикувани в редактирани колективни томове в България.

Наред с положителните моменти в работата се забелязват и някои неточности от правописно-езиков и технически характер, които при евентуално отпечатване на труда трябва да бъдат отстранени.

В заключение искам да кажа, че в дисертационния труд „Българските фитоними в съпоставителен южнославянски план“ и съпътстващите го публикации докторантката е извършила голяма по обем изследователска работа, която е приносна за южнославянската лингвистика (по-специално – за българския език). Поради това ще гласувам положително за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Габриела Стойнев по професионално направление 2.1. *Филология*, научна специалност *Български език*.

30.11.2020 г.

Доц. д-р Лъчезар Перчеклийски